

Estimat Pere:

La teva lletra del 11 no m'arribà fins ahir. Es veu que les teves cartes segueixen encara sota un signe atziac, però val a dir que tu hi col·labores una mica, perquè si en aquesta darrera teva haguessis posat al sobre la zona postal nostra (que és la 11), no hauria trigat tant i hauria esquitllat l'enorme acumulació que pateix correus durant l'època de festes.

Em causà molta alegria saber que l'enlluernament català encara et dura i que segurament durarà molt de temps. D'ençà que tu hi ets, jo em sento profundament molt més a prop de Catalunya: és com si el mite de pàtria se m'hagués fet, tot d'una, més concret i bategant, hagués perdut en desmesura mística i guanyat en arrapament tel·lúrgic. En això hi ha tanta joia inefable com dolor. No, Pere, no, en llegir els mots amb què em descrius el gran i bonic que és Barcelona cap plec d'escepticisme no em torça els llavis, ni puc pensar que aquestes coses no tenen importància per al nostre país. Perquè realment en tenen, i formen part -malgrat totes les deformacions interiors que hi pugui haver i de les limitacions imposades per un esperit aliè al nostre- de la salvació, potser d'una salvació, però salvació, tanmateix, que el poble s'ha anat guanyant a pols, amb aquell aferrissament a les arrels de què tantes vegades tu i jo hem parlat. En els homes i en els pobles arriba sempre un moment en que la qualitat de l'esperança forja per ella sola una nova realitat -més enllà de tècniques polítiques i règims- que sap marxar d'acord amb el ritme autèntic del temps. Sempre ho he sabut, això, però me'n vaig poder convèncer l'any passat a Europa, a França i a Itàlia, sobretot, perquè Grècia és diferent: està massa a prop encara de la seva darrera tragèdia.

M'expresses el ~~meu~~ desig que es compleixin els nostres d'un relat relativament proper viatge a Europa i Catalunya. No sabem encara què farem. Més que de les condicions subjectives, depenem dels resultats materials de les conferències als Estats Units. Fa un parell de dies vaig rebre carta del Institute of Contemporary Arts, amb l'itinerari aproximat corresponent als mesos de març i abril. Les perspectives semblen millors del que creia, i existeix la possibilitat que els guanys mínims previstos resultin doblats. Però caldrà veure-ho. De moment és segur que aniré -anirem, l'Anna i jo- ~~Washington~~ a "colleges" i universitats de: Washington, Frederic (Maryland), Middleburg (Virginia), a la Johns Hopkins de Baltimore, Iowa City, Bloomington (Indiana), Richmond (Virginia), Nova York, etc. I encara falta el programa del mes de maig. En el fons tot això m'interessa poc (ens interessa altra cosa, en el fons, que no sigui la nostra ànima?), però sempre hi ha hagut en mi un daimon que m'empeny a acceptar les crides dels horitzons i ~~minima~~ dels atzars. Això forma part també d'una astúcia ulissiana, molt viva en mi, que consisteix a dir sí a tot allò que sento que m'ajudarà a no minvar-me... Sé que tinc cita amb tu i amb els ametllers florits del Vallès, que tenen l'olor de la meva infantesa. Naturalment, no et puc dir el dia, ni l'any, encara, però saps molt bé que el teu Agustí no falla mai en les cites del destí. Es en aquest sentit que accepto commogut la teva frase: "No et deixaré viure..."

Crec -no sé per què- que no vares poder assistir al sopar de les votacions del premi Riba. Si és així, t'hauràs estalviat d'ésser testimoni de la "desaparició" de Quetzalcótl. Una vegada més, nom i obra han anat per sota, com les llavors. Però que m'hi hagin fet anar aquests "bledes", i no amb intencions germinatives...! Tinc lletra del Ribera, del 14, en la qual em dóna molts detalls de la jugada. Jo no li havia dit res sobre Quetzalcótl; ni tan sols sabia que existís una versió catalana del poema. Se ~~me~~ n'assabentà en veure a Destigo el títol del poema. Ribera em diu que Pedreira estava engrescat amb Q. i que àdhuc havia fet una sinopsis de l'obra per a la premsa, ràdio, etc, perquè donava per segur que jo guanyaria el premi. L'Antoni no va anar al sopar, però escoltà per ràdio, a casa seva, les votacions, i,

70
sorprès, va constatar que ni tan sols era esmentat. Pel que el nostre amic ha sabut després directament del Pedreira, durant la darrera reunió alj del jurat es va presentar amb un exemplar del Q. del Fondo, i aleshores quatre membres del jurat s'oposaren a la inclusió de la meua obra, al·legant que no era inèdita i, per tant, deixava de complir una de les especificacions de la convocatòria. Com devien respirar, pohrets, passat el perill! Abans ja no volien admetre el poema perquè només n'havia enviat una còpia mecanografiada. No em feia il·lusions sobre el premi, però no diré que no m'hauria agradat "guanyar" i veure editada aviat l'obra a Barcelona, dintre l'Ossa. Que no oblidin, però, que Q. és un gran especialista en lluminosos retorns. I, mira, en certa manera, "retorna" a mi amb el que em diu sobre la teua relectura del poema.

Com va anar el sopar que et donaren els escriptors? Fes-me'n arribar molts detalls. Res teu no m'és aliè. Em diu que t'has vist amb el Triadú. Quina impressió t'ha fet l'home? Creus que arribareu a ésser amics de debò? I en Sala de la radiant murrieria? Què vol dir això que t'han encarregat "una novel·la per a l'adolescència"? Tu els teus encàrrecs creadors te'ls has de fer tu mateix. I quin personatge datà d'aquest segle has decidit "biografiar"? Has vist l'Amat-Piniella? Es dels millors, crec. I el Tebé? I el Josep Sol? I el monjo? I...

L'acudit de l'hòstia que ens ha enviat la Rosa ens ha fet riure molt. Es tan bo que voldria correspondre d'alguna manera. I no se m'ocorre altra cosa que copiar a continuació un fragment del llibre de J. M. Francès, Memorias de un cero a la izquierda (Mil pàgines! Mil!!!!), que ell mateix em portà fa un parell de dies. Diu:

"Un buen día Luján me da una noticia trágica. Adelaida, mi primer amor, contrajo matrimonio con Jacinto Bellver, el día 18 de septiembre. Resultó un martillazo asestado a mi sensibilidad. Agravó mi dolor revivir aquella noche, en la cual, deseoso de mitigar un acceso de melancolía inexplicable -tal vez un reflejo telepático- me entrevisté con una prostituta tan hermosa como bestial. El asco y la decepción me grabaron la fecha en el cerebro. Pavoroso contraste entre dos escenas distantes y distintas, presidida por el amor purísimo, que pudo haber sido mío de no ser pobre, y la otra por algo que queriendo ser amor se convirtió en horror y hedor..."

Recony, quina perla al fetge! Fa? Tota la vida em tindrà intrigat això de l'entrevista. Perquè ~~mai~~ l'autor no ens en dona cap detall. I devia ésser una entrevista amb pèls i senyals, no en tinc cap dubte. Com podeu veure, el nostre pobret Francès fa la pols al Caballero Audaz, i en tanta de manera, que l'Orfeo, fa poc, l'honorà amb un sopar. La "pàtria nostrada" d'aquí segueix activa com sempre. El matei homenatjat me'n donà detalls esfereïdors. Jo no em vaig atrevir a preguntar-li com s'ho va fer per anar-hi sol, al seu homenatge, car ~~mai~~ en el llibre autobiogràfic, ell, per raons tècniques, figura amb el nom de: Don Cándido Bretón de la Cabada y Grajales de Albuquerque y Soberón! Si la Rosa, i tu, és clar, vol més perles d'aquestes, només ha de fer que dir-ho.

Et torno, intactes, els segells de la teua lletra. Accepta'ls com un prec perquè'ns escriguis aviat.

Bon any, bon any 63, us cridem i desitgem a tots!
Abraçades per a tu i la Rosa.